UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um] Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise Ordinis Minor[um] de obseruantia ...

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Prima est diuine miserationis liberalitas admirabilis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Visual Library

nos toto mentis affectu triplicem predictum dñi aduentum conſiderare

Primo aduentum in carnem.

Dehinc aduentum in mentem.

Poſtremo aduentum ad iudicium.

De aduentu domini in carnem

Circa aduentum dñi in carnem (cuius deuota cōſideratio diuinuʒ in nobis amorē accendere debet) Tria ſunt p̄cipue conſideranda

Primū eſt veniendi cauſalitas.

Secundū eſt venientis benignitas

Tertium eſt aduentus oportunitas

Primo eſt conſiderāda veniendi cauſalitas. Ubi notande ſunt tres huius cauſe principales.

Prima eſt diuine miſerationis liberalitas admirabilis.

Secunda eſt noſtre liberatiōis neceſſitas miſerabilis.

Tertia eſt noſtre promotionis vtilitas inexplicabilis.

Prima igitur cauſa huiꝰ aduentus dñi in carnem eſt diuina liberalitas ⁊ infinita dei miſcōdia. Circa quā ad p̄ſens faciemus triplicem cōſiderationem

Prima eſt conſideratio declarationis

Secunda compationis

Tertia inſtructionis.

Prima igit̃ eſt conſideratio declaratiua: vbi vicʒ declarandū eſt quomō diuina liberalitas cauſa fuit filio dei veniēdi in carnem. Bern̄. in quodaʒ ſermōe. Porro ineſtimabilis dignatio ac penitus inenarrabilis ꝙ in carceris huius fetorem horroremqꝫ tanta dignata eſt deſcendere celſitudo. Jam quis dubitet magnū aliquid in cauſa fuiſſe ꝙ tanta maieſtas in locū tā indignum deſcēdere dignata eſt. Plane magnum aliq̄d: quia miſericordia magna: q̄a miſeratio multa: quia redemptio copioſa. Hec Bern̄. Vere itaqꝫ non ex aliquo p̄cedenti merito: ſed ex dei miſericordia et liberalitate venit ipſe dominꝰ in mundum Verūtamen ſm beatū Bonauen. in. iij. diſt. iiij. Notandū: ꝙ de incarnatiōis myſterio loqui poſſumus Vel quantum ad temporis circumſtantiā: Vel quantuʒ ad eius efficaciam: Vel quantum ad eiꝰ ſubſtantiam ſiue eſſentiam. Si quantum ad temporis circūſtantiā: poteſt concedi abſqꝫ calūnia cadere ſub merito precum eccleſie. Sancti em̄ patres flagrantiſſimis deſiderijs meruerunt incarnationis accelerationem. De quibus Bernardꝰ ſmone. ij. ſuper Cantic. ait. Ardorem deſiderij patrum ſuſpirantium chriſti in carne preſentiam frequentiſſime cogitans compūgor et confundor in memetipſo: et vix contineo lachrymas: ita pudet teporis torporiſqꝫ miſerabilium temporū horum. Cui nanqꝫ noſtrum tantum gaudium ingerat gratie huius exhibitio/ quantum ſanctis patribus accenderat deſideriuʒ promiſſorum. Hec Bernardus. Si etiam loquamur de beneficio incarnationis quantum ad efficaciam que erat liberatio a ſeruitute diaboli et a reatu carentie viſiōis dei: cadit ſub merito. Sed ſi de illo loquamur quantum ad illius beneficij ſubſtantiam: dicendum eſt ꝙ trāſcendit omniū ſanctorum merita. propter quod nō eſt iuſte retributionis: ſed dignationis eminentiſſime. Nam ſi cōgregetur in vnum humilitas omniū ſanctoꝝ: nunqꝫ poterit in minimo compari humilitati illi qua dei filius apparere voluit in forma ſerui/ habitu inuentꝰ vt homo. Si colligant̃ omnia ſuſpiria: omnes lachryme: dēs pene: omnes cruciatus: oīa etiam genera mortis q̄cūqꝫ paſſi ſunt ſancti p̄pter chr̄m ⁊ collocent̃ ex vna parte: ⁊ ex alia p̄te ponat̃ vna lachryma chriſti vel naſcentis/ vel fugientis per egypti nemora vel orantis vel patientis: plus vna illa lachryma valet ex fornace e illo corde procedens q̄ꝫ omnia illa bona que diximus ⁊ que cogitare poſſumus in quibuſcunqꝫ ſanctis et amicis dei. Ideo bene dicit aplus ad Titum. iij. Apparuit benignitas et humanitas ſaluatoris noſtri dei non ex operibus iuſticie que fecimus nos: ſed ſm ſuam miſericordiam ſaluos nos fecit. Bernar. in quodaʒ ſermone. Si perſonam venientis intueor: non capio excellentiam maieſtatis. Si conſidero ad quos venerit: dignationis ma-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gnitudinē expaueſco. Si attēdo ꝓpter qd
venerit amplector: q̄ād poſſum latitudinē
charitatis. Venit ſiqdē filiꝰ dei / venit ad
hoies / venit ꝓpter hoies. Hec ille. Se-
cūda eſt ꝯſideratio compatiua. Ubi ꝯſide
randū ē q̄ꝫ aliꝰ fecit deꝰ ꝑ natura hūana q̄ꝫ ꝑ
natura angelica. qꝛ ſic dr̄ Heb. ij. Nuſq̄ꝫ
angelos apphendit ſꝫ ſemē abrae. Jmo ge
neralr̄ plus fecit ꝑ ſolo hoie q̄ꝫ ꝑ toto mū
do. Sꝫ q̄re potiꝰ reparata ē ⁊ redēpta hu
manā natura q̄ꝫ angelica: Dicēdū q̄ꝫ id ra
tionabilir̄ factū eē oñdunt doctores tribꝰ
p̄cipuis rōnibꝫ. Pria rō ſumit̄ ex parte
naturalꝰ ꝯditionis qꝛ liber̄ hois arbitriuꝫ
añ electionē voluntatꝫ ⁊ poſt ſe hꝫ mutabi
lir̄. Liber̄ vo arbitrium angeli etſi añ ele-
ctionē ſe hꝫ mutabilir̄ / poſt electionē tñ ſe
hꝫ imutabilir̄. vt tenet btūs Tho. Nā etſi
poſſit eligere ⁊ nō eligere: tñ q̄cq̄d illō ſit ſi
ue bonū ſiue malū non pōt illud deteſtari
poſtq̄ꝫ elegerit. Jdō nō pōt penitere / et ſic
eius culpa deleri nō pōt. Nunq̄ꝫ em̄ deleri
pōt actualis culpa ſine pnia. Scda rō
ſumit̄ ex pte criminalꝰ offenſiōis. ſ. ex ꝯditi
one pcti Pīo q̄ntū ad genus pcti qꝛ pctm̄
hois fuit in appetitu ſcie dei / pctm̄ vo an-
geli in appetitu oipotētie. nō aūt ē ita cōi-
cabilis dei oipotētia ſic dei ſcia. Scdo q̄n
tū ad circūſtantiā qꝛ in adā fuit aliq̄ igno
rantia qꝛ pctm̄ qd erat mortale credidit eē
veniale ſm̄ Aug. habuit ꝑpoſitū peniten
di ⁊ petendi veniā de illo: angeli vo non.
Tertio quantū ad occaſionē peccandi: q̄a
angelꝰ ꝑ ſe peccauit: homo vero alio ſug-
gerente. Tertia rō ſumit̄ ex pte diuine
miſerationis. cui nō erat codecēs nihil be
atificari de hūana natura ad btitudinē or
dinata. Datū eſt ḡ ex liberaliſſima dei mi
ſericordia hoi lapſo tps petendi veniam d
pctō ⁊ agendi pniam. Vñ credēdū ē q̄ pꝰ
expulſionē a paradiſo adā pr̄ nr̄ conuertit
ſe ad lamenta pnie ⁊ chr̄m venturū ſumma
deuotione expectauit quē incarnādū deo re-
uelante cognouit. vt poſtea magis appare
bit. Tertia eſt ꝯſideratio iſtructiua vbi
ꝯſiderandū quō ex duabꝫ p̄dictis ꝯſidera-
tionibꝫ inſtruimur recognoſcere dei miſe-
ricordiā ⁊ bonitatē. Et h̄ marie triplicit̄.
Primo ꝑ totalē reuerentie exhibitionē.
Si em̄ deus ita honorificauit ⁊ ſublima-

uit naturā humanā: vide q̄ꝫtū tenet̄ hō re
uereri diuinā maieſtatē. Dicit itaq̄ꝫ Ber.
in q̄dā ſer. Si modū veniēdi cogito: exal
tatione agnoſco hūane conditionis. Hec
Bern. Quia igit̄ deus ⁊ ſua ⁊ ſeipm̄ de-
dit homini: iuſtiſſimū ē vt hō ex omnibꝰ
adoret ⁊ reuereat̄ diuinam maieſtatē. ſ. ex
ſubſtantia ſpūali. i. aia / et corporali. i. cor
pore: ⁊ tpali. i. diuitijs. Scdo ꝑ feruen-
tē amoris affectionē. Si em̄ ita nos dile-
xit deꝰ: videte quantū tenemur eū dilige-
re. j. Jo. iiij. Diligamus deū qm̄ ipe prior
dilexit nos. De hoc amplius infra. Ter-
tio ꝑ cōtinuā grāꝝ actionē. Ut āt clariꝰ
videas quantas teneariſ deo grās agere ꝑ
ſuo aduentu in carnē ꝯſidera tria excellen-
tiſſima bñficia tibi exinde ꝑuenientia. Pri
mo conſidera bñficium donatiōis ꝑprie ꝑ-
ſone. Eſa. ix. Filius datus ē nobis. Scdo
ꝯſidera beneficium adoptiōis diuine grē.
Gal. iiij. Miſit deus filiū ſuū ⁊c. vt ado-
ptionē filioꝝ reciperemꝰ. Tertio conſide-
ra beneficium ꝑmiſſionis eterne glorie. ij.
Pet. j. Maxima ⁊ p̄cioſa vobis promiſſa
donauit vt per hec efficiamini diuine con-
ſortes nature.

Scda cauſa aduentus do
mini eſt nr̄e miſerie neceſſitas. Circa quā
tria ſunt declaranda. vicꝫ

- Neceſſitatis huiꝰ cōditio.
- Cauſalitatis huiꝰ determinatio.
- Et miſeriaꝝ explicatio

Primo igit̄ eſt declaranda neceſſitatꝫ hu-
ius conditio. Sic enim declarat Tho. in.
iij. parte. q. j. ar. ij. Non erat ſimplr̄ ⁊ abſo
lute neceſſariū deū incarnari ꝑ noſtra libe-
ratione a miſeria quia h̄ aliter poterat de
us facere per ſuā omnipotentēꝫ virtutē: ſꝫ
dici pōt illud fuiſſe neceſſariū ad cōuenie-
tius id faciendū. Auguſtinus. xiij. de tri.
Oſtendamꝰ non aliū modū poſſibilē deo
defuiſſe cuius poteſtati oīa equalr̄ ſub-
iacent ſed ſanande noſtre miſerie conueni
entiorem alium moduꝫ non fuiſſe. Se-
cundo eſt declarāda huius cauſalitatꝫ de-
terminatio. vbi conſiderandum eſt an ſola
hominis liberatio a miſeria fuit ex parte
iſta ratio ſiue cauſa propter quam venit fi
lius dei. ſic q̄ ſi hō nō peccaſſet filiꝰ dei in-